

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Джеймс Гедлі Чейз

ПОКЛАДІТЬ ЇЇ СЕРЕД ЛІЛІЙ

 BOGDAN

Серію «Чейзіана» засновано 2017 року

James Hadley Chase
Lay Her Among the Lilies

Lay Her Among the Lilies © Hervey Raymond, 1950

*Нарешті шанувальники таланту Д. Чейза зможуть
насолодитися твором «Покладіть її серед лілій»
в українському перекладі. І це з біса захопливо!
Виявляється, револьвери 45-го калібру й автоматичні
пістолети 38-го в руках одчайдушних хлопців «говорять»
українською не гірше, ніж англійською
чи будь-якою іншою мовами.
Тож мерцій до сторінок роману, із яких шириться
терпкий запах ще гарячих стріляних гільз,
доброго міцного віскі та ледь уловний
аромат лілій....*

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а,
м. Тернопіль, 46002, тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

Збут: (0352) 43-00-46, (050) 338-45-20

Книга поштою: (0352) 51-97-97, (067) 350-18-70, (066) 727-17-62
mail@bohdan-books.com

м. Київ: (044) 296-89-56; (095) 808-32-79, nk-bogdan@ukr.net

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

I

Це був один із тих жарких, безвітряних липневих ранків, який так добре провести на пляжі, лежачи поруч з якоюсь білявкою, але котрий важко витримати, якщо ти затиснутий у чотирьох стінах контори, як оце я.

Крізь відчинені вікна долинали ранкове дзиччання транспорту на бульварі Орхідей, приглушений гул літака, що кружляв над пляжем, та неголосний шум прибою.

Кондиціонери, що гуділи десь у нутрощах бульвару Орхідей, успішно справлялись із наростаючою спекою. Сонце, гаряче й палюче, кидало відблиски на килимок, який Пола придбала, щоби справити враження на клієнтів, і котрий видавався мені надто дорогим, аби щодня швендяти по ньому.

Я сидів за великим столом, на якому недбало розкидав кілька старих листів, щоб переконати Полу — якби вона зненацька зайшла — в тому, що працюю. Хайбол, себто віскі зі содовою та льодом, — достатньо міцний, щоб у ньому розчинився навіть цемент, — завбачливо захований за парочкою солідних книг із права, привітно подзенькував шматочками льоду щоразу, коли я дотягувався до нього.

Минуло заледве три з половиною роки, відколи я заснував «Універсальні послуги»: бюро, котре не гребувало будь-якою роботою — від пошуку зниклого пуделя до

викриття шантажиста, що вдало підживився фінансами нашого чергового клієнта. Це був потенційно вельми прибутковий бізнес — судячи з наших розцінок, котрі стрімко повзли вгору, бо в ті часи мільйонерів у Оркід-сіті було не менше, ніж піщинок на пляжі. За три з половиною роки ми непогано розважились, однак заробили не так уже й багато, займаючись усім потроху; в активі у нас було навіть розслідування вбивства.

Останніх кілька днів справи йшли так мляво, що це вже радше нагадувало будні старої діви. З рутинною прекрасно справлялася сама Пола Бенсінгер. І лише тоді, коли на горизонті з'являлося щось справді неординарне, до діла бралися ми з напарником, Джеком Керманом. А позаяк сьогодні на обрії не вимальовувалося нічого особливого, то ми з Джеком сиділи в очікуванні, спорожняючи пляшку віскі та всіляко демонструючи Полі, що страшенно зайняті.

Недбало розкинувшись у кріслі, призначеному для клієнтів, Джек Керман, довготелесий, худий, франтувато одягнений чепурун, зі широким сивим пасмом у густому чорному волоссі та вусиками а ля Кларк Гейбл*, приклавши покриту інеєм склянку до розпашілого лоба, відпочивав. Виглядав бездоганно — оливково-зелений літній костюм та жовто-червона смугаста краватка, м'які черевики з дорогої шкіри і темно-зелені шкарпетки — так, наче щойно зійшов зі сторінок журналу «Есквайр».

Після тривалого мовчання він урешті сказав:

— Що за цяця!! Відбийте їй руки — і вона буде не гіршою за саму Венеру!

Усівся зручніше й зітхнув:

* Кларк Гейбл (1901—1960) — голлівудський актор, секс-символ 1930-х—1940-х років. Зіграв Рета Батлера у кіноепопеї «Звіяні вітром» (1939 р.)

— А непогано було б, якби хтось таки відбив їй оті рученята! Але ж і сильна вона була! А я гадав, що здобути її — суцця дурниця!

— Ой, тільки не починай! — почав я благально, потягшись за своїм хайболом. — Це звучить до болю знайомо. Останнє, що я хотів би почути цього ранку — це про твої чергові любовні походеньки. Краще вже читатиму Крафта-Ебінга*.

— Той старий козел тобі нічого не дасть, — з презирством сказав Керман. — Усі свої дотепи він виклав латиною.

— Ти вельми здивуєшся, дізнавшись, як багато диваків вивчило латину лише для того, аби зрозуміти, що ж він написав. Ось що я називаю — вбити двох зайців водночас!

— Це знову ж таки повертає нас до моєї блондинки, — сказав Керман, витягуючи довгі ноги. — Минулого вечора я зустрів її в крамничці Барні...

— Мене не цікавлять блондинки, — з притиском сказав я. — Замість того, щоб сидіти тут і теревенити про жінок, краще б ти знайшов для нас якусь справу. Часом замислююся: за що я плачу тобі гроші?

Керман із вельми здивованим виразом обмірковував мої слова.

— То ти хочеш якусь нову справу? — врешті-решт запитав він. — А я гадав, що ти вирішив повісити всі діла на Полу — і щоб ми жили її коштом.

— Загалом це правильно, але було б непогано, щоби ти вряди-годи сам вимислив щось, аби відробити гроші.

Керман поглянув на мене з полегкістю.

— Ага: вряди-годи! А я вже, було, подумав, що ти хочеш сказати — «просто зараз».

* Ріхард фон Крафт-Ебінг (1840—1902) — австрійсько-німецький психіатр, невропатолог, криміналіст, дослідник людської сексуальності. Є одним з основоположників сексології.

Він відпив ковток віскі й заплющив очі.

— Отож, повернімося до білявки, про котру хочу тобі оповісти. Вона кмітлива штучка — найрозумніша з усіх, з ким мені доводилося мати справу. Коли я спробував «закадрити» її, вона сказала, що не бігає за чоловіками. І знаєш, що я їй відповів?

— То що ти їй відповів? — запитав я задля годиться, бо й так знав, що він неодмінно мені це розкаже, і якщо я не вислуховуватиму його побрехеньок, то хто ж тоді слухатиме мої?!

Керман фиркнув.

— «Леді, — сказав я, — можливо, ви й не бігаєте за чоловіками, але ж мишоловка і не має бігати за мишами, чи не так?» Дотепно, правда ж? І це її добило. Та не дивися так кисло. Можливо, ти вже це й чув — але вона ні, й це її обеззброїло.

І тоді — ще до того, як я встиг сховати свій хайбол, двері різко розчахнулися й на порозі постала Пола.

Пола була високою темноволосою красунею — з холодними карими очима та фігурою, що навіювала різні думки... навіювала мені — не їй. Дуже кмітлива, до того ж, вправна і невтомна працівниця. Саме вона й спонукала мене створити «Універсальні послуги» і позичила гроші на півроку, щоб розкрутитися. Завдяки її вмінню залагоджувати адміністративний бік справ наші «Універсальні послуги» і процвітали. Якщо мене можна було назвати мозком контори, то Пола була, безперечно, її хребтом. Без неї наша контора зачинилася б уже за тиждень.

— Невже ви не можете придумати нічого кращого, ніж сидіти й жлуктати віскі? — інквізиторським тоном спитала вона, зупинившись перед столом та звинувачувально дивлячись на мене.

— А що може бути краще? — запитав Керман з ноткою інтересу в голосі.

Вона кинула на нього нищівний погляд і знову втупилася блискучими очима в мене.

— Та ми з Джеком саме збиралися виходити, щоб зайнятися новою справою, — сказав я, покvapно відштовхуючи від себе стілець. — Ходімо ж, Джеку! Ходімо пошукаймо щось!

— І де ви збираєтеся шукати це «щось»? Чи, бува, не в барі Фіннегана? — з презирством запитала Пола.

— Чудова ідея, міс Буркун! — озвався Керман. — Можливо, Фіннеган для нас щось і знайде!

— Але перш ніж підете, було б непогано, щоб ти поглянув на це, — сказала Пола, помабуючи довгим конвертом мені під носом. — Швейцар щойно його приніс. Він знайшов оце в кишені старого піджака, який ти люб'язно йому подарував.

— Справді? — перепитав я, беручи конверт. — Дивно! Я не вдягав цей піджак принаймні з рік.

— Штемпель на конверті з головою видає тебе, — зловісно мовила Пола. — Листа надіслали чотирнадцять місяців тому. Гадаю, ти не міг просто покласти його в кишеню і забути? Ти ж не міг цього зробити, правда?

Адреса написана акуратним жіночим почерком. Лист запечатаний.

— Не пригадую, щоби бачив його раніше, — сказав я.

— Оскільки ти взагалі нічого не пам'ятаєш без мого нагадування, то це й не дивно, — їдко зауважила Пола.

— Колись, наша люба гарпіе, — м'яко проказав Керман, — хтось таки пройдеться по твоїх апетитних сідничках!

— Це її не зупинить, — зауважив я, розриваючи конверт. — Я вже пробував. Від цього вона ще лютіша.

Двома пальцями я витягнув з конверта аркуш паперу та п'ять стодоларових купюр.

— Боже правий! — вигукнув Керман, зриваючись на ноги. — І ти віддав це швейцарові?

— Мовчи хоч ти! — сказав я, читаючи листа.

«Крествейз,
бульвар Футхілл,
Оркід-Сіті.

15 травня 1948 року

Чи зручно вам буде зустрітися зі мною за вищезазначеною адресою завтра о третій годині пополудні? Мені вкрай потрібно отримати докази стосовно декого, хто шантажує мою сестру. Наскільки я розумію, ви саме таким і займаєтеся. Будь ласка, вважайте цей лист конфіденційним та терміновим. Долучаю п'ятсот доларів як завдаток.

Дженет Кросбі.»

Настала довга та болісна тиша. Навіть Джек Керман не мав що сказати. Ми прагнули позитивних відгуків, які б поліпшили наші справи — але отримати п'ятсот доларів від багатонадійного клієнта і пальцем не поворохнути у відповідь — не той шлях, щоб одержати позитивний відгук.

— Конфіденційним та терміновим... — пробурмотіла Пола. — І, протримавши листа чотирнадцять місяців, він передає його швейцарові! Ти би його ще всім своїм друзям дитинства показав... Чудово!

— Помовчи! — гаркнув я. — То чому ж ця Дженет не прибула сюди за поясненнями? Вона ж, напевно, здогадалася, що лист не дійшов до адресата. Але зачекай-но!.. Вона мертва! Одна з дівчат Кросбі померла. Чи то була часом не Дженет?

— Гадаю, що вона, — озвалася Пола. — Невдовзі я це з'ясую.

— А також дізнайся все, що можна буде, про Кросбі. Коли Пола вийшла в приймальню, я сказав:

— Упевнений, що Дженет мертва. І вважаю, що нам доведеться повернути ці гроші її рідні.

— Якщо ми так зробимо, — озвався Керман, який дуже неохоче розлучався з грошима, — про це може

пронюхати преса. А така історія — не надто хороша реклама для нашого бюро. Маємо бути пильними, Віку. Можливо, розсудливіше буде зникати гроші й нікому про це не розказувати.

— Не варто так вчиняти! Можливо, ми недостатньо професійні, одначе будьмо принаймні чесними!

І Керман знову зручно вмовстився у кріслі.

— Не чіпаймо лихо, поки воно спить. Кросбі якимось пов'язаний із нафтою, чи не так? — запитав я.

— Був. Бо він мертвий. Помер кілька років тому внаслідок нещасного випадку.

Узявши ніж для розрізання паперу, я почав тикати ним у промокатку.

— Вражений, що залишив такий документ у піджаку. Як я міг таке зробити?

Керман, який добре знав Полу, співчутливо всміхнувся.

— Дай їй ляпанця, якщо вона пилятиме тебе, — порадив він. — Радий, що то не я проштрафився!

Я продовжував протикати ножичком промокатку, аж поки не повернулася Пола з купкою газетних вирізок.

— Дженет померла від серцевого нападу 15-го травня — саме того дня, коли відіслала листа. Тож нічого дивного, що ти більше нічого про неї не чув, — додала Пола, зачиняючи двері.

— Серцевого нападу? То скільки ж їй було років?

— Двадцять п'ять.

Я поклав ніжик на стіл і запалив сигарету.

— Щось вона надто молода для того, аби помирати від подібної недуги. Так чи інакше — що в нас на неї є?

— Не дуже й багато. І це все нам і так відомо, — сказала Пола, сідаючи на краєчок стола. — Макдональд Кросбі нажив свої мільйони на нафті. Він був суворим, непривітним квакером, з гострим розумом та схильністю ризикувати. Двічі одружувався. Дженет — донька від

першого шлюбу. Морін, молодша від сестри на чотири роки, народилася в другому шлюбі. 1943 року Кросбі відійшов од справ і оселився в Оркід-Сіті. До того він мешкав у Сан-Франциско. Сестри нітрохи не схожі. Дженет любила вчитись і займалася живописом. Кілька її полотен можна побачити в місцевому художньому музеї. Здається, вона була справді талановита, схильна до усамітнення та спостережлива. Натомість Морін — істинна красуня. Дика, пристрасна і хтива. Аж до самої смерті Кросбі вона постійно потрапляла на перші шпальти газет як героїня скандальних історій.

— Які саме скандали? — поцікавився у Пола я.

— Кілька років тому Морін збила машиною хлопчину на Центральній авеню. Подейкували, що вона була напідпитку, і це правдоподібно, бо п'є Морін по-чорному. Кросбі залагодив справу з поліцією, і Морін відбулася лише солідним штрафом за перевищення швидкості. Іншого разу вона верхи проїхала бульваром Орхідей майже голяка, бо з кимось побилась об заклад, що зробить це — і зробила.

— Дозвольте мені уточнити: то хто був голяка — дівчина чи кінь? — посміхнувся Керман.

— Звісно ж, що дівчина, йолопе!

— І де тоді був я? Як прикро, що не побачив її!

— Морін удалося проїхати так лише п'ятдесят ярдів, а потім її заарештували.

— Якби я опинився десь поблизу, цього б із нею не сталося, — запевнив Керман.

— Заспокойся, не хвилюйся настільки!

— Так чи інакше, вона ніби створена для шантажу! — я також вставив словечко.

Пола кивнула.

— Ви, певно, знаєте обставини смерті Кросбі. Він саме чистив у себе в кабінеті рушницю, коли та несподівано вистрелила і вбила його наповал. Три чверті

свого спадку Кросбі залишив без жодних умов Дженет і лише чверть — Морін, та й то під опікою. Коли Дженет померла, Морін цілковито вступила у права власності, й відтоді її наче підмінили. Після смерті сестри жодного разу Морін не згадали в пресі.

— Коли помер Кросбі?

— У березні 1948-го. За два місяці до смерті Дженет.

— Як зручно для Морін!

Пола звела брови.

— Так. Дженет була дуже засмучена смертю батька. Вона і так не відзначалась особливим здоров'ям, а це потрясіння, як стверджує преса, взагалі її добило.

— Так чи інакше, усе це вигідно Морін. І це мені не подобається, Поло. Можливо, я й надто підозріливий, але... Дженет пише, що хтось шантажує її сестру. Потім вона сама раптово помирає від серцевого нападу, а сестра успадковує всі гроші. Щось занадто все просто.

— Не знаю, що ми тут можемо зробити, — сказала Пола, спохмурнівши. — Ми не можемо представляти інтереси мертвого клієнта.

— Можемо! — і я побарабанив пальцями по стодоларових банкнотах. — Мушу або повернути гроші рідним, або спробувати їх відробити. Вважаю, що мені краще таки їх відробити.

— Чотирнадцять місяців — надто довгий термін, — сказав Керман із сумнівом у голосі. — І слід давно прохолов...

— Якщо він був, — зауважила Пола.

— З іншого боку, — сказав я, підводячись та відштовхуючи від себе стілець, — якщо й було щось підозріле у смерті Дженет, то за чотирнадцять місяців у декого виникло приємне відчуття безпеки, — а коли ви чуєтеся в безпеці, то втрачаєте пильність. Гадаю, мені слід навідати Морін Кросбі й з'ясувати, як їй сподобається те, що я збираюся зробити з грошима її сестри.

Керман аж застогнав.

— Щось мені підказує, що наш невеличкий період неробства добіг кінця, — сумно протягнув він. — Я так і думав, що все надто гарно, аби тривати довго. То мені починати працювати вже чи дочекатися, поки ти повернешся?

— Зачекай, поки повернуся, — сказав я, прямуючи до дверей. — Але якщо в тебе побачення з тією мишоловкою, скажи їй, нехай пошукає собі іншу мишку!

II

«Крествейз», маєток Кросбі, ховався за високими, увитими бугенвілією стінами, відразу за якими вивищувалась охайно підрізана жива загорожа з австралійських сосен, а позаду всього цього був ще й сітчастий пліт із гострими наконечниками. Важкі дубові ворота з оглядовими вічками справа надійно охороняли вхід.

Із півдюжини таких самих маєтків, з видом на пустельне озеро Крістал-лейк, було розкидано уздовж усього бульвару Футхілл. Кожен маєток відокремлений від сусіднього приблизно акром нічийної землі, вкритої чагарниками, заростями дикої шавлії та розпеченим піском.

Я сидів, ліниво розкинувшись у своєму довоєнному «бьюїку» з відкидним верхом і без особливого інтересу розглядав дерев'яні ворота. Крім вигадливого напису на стіні, що сповіщав назву будинку, маєток нічим не вирізнявся з-поміж інших володінь мільйонерів Оркід-Сіті. Усі вони ховалися за неприступними стінами.

Перед усіма були високі, масивні дубові ворота, що захищали від непроханих відвідувачів. Навколо усіх панувала жажітна тиша; від усіх віяло однаковим ароматом квітів та прохолодою добре политих газонів. Хоч я й

не бачив, що саме є за воротами, але знав напевно, що там — величезний басейн, такий самий акваріум, така ж під'їзна алея з рододендронів і такий самий сад, що потопає в трояндах. Якщо у вас мільйон доларів — ви просто змушені жити так, як інші мільйонери: інакше ті подумують, що ви — нікчема. Ось як це завжди було, є і буде — якщо ви володієте мільйоном доларів.

Здається, ніхто не поспішав відчиняти мені ворота; отож, я виліз із машини і потягнув на себе шнур дзвінка. Дзеленькіт був приглушений та прозвучав якимось боязко.

І далі нічого не відбувалося. Сонце немилосердно пекло. Температура повітря зросла на ще кілька градусів. Було надто гаряче навіть для того, щоби просто смикнути шнур дзвінка. Отож я мимоволі натиснув плечем на ворота, і, на мій подив, вони зі скрипом відчинились. Я поглянув на галявину, що простяглася переді мною і була достатньо просторою навіть для танкових маневрів. Цього місяця траву ще не підстригали — і навряд її чи косили минулого. Сумнівно також, що живоплоти з багаторічних рослин обабіч широкої дороги доглядали цієї весни — й заледве їм приділили увагу восени. Пожухлі нарциси і тюльпани поміж засохлих голівок півоній вражали неохайністю. Зів'ялі суцвіття турецької гвоздики змішалися з непідв'язаним та сплутаним дельфініумом. Облямівка з хаотично порослої травички ганебно виднілася по краях культивованого газону. По обидва боки від забетонованої дороги пробивалися бур'яни.

Недоглянута витка троянда самотньо колихалася на легкому вітерці, що віяв з пустища. Це був занедбаний, занехаяний сад, і, дивлячись на нього, я ніби чув, як старий Кросбі перекидається в могилі. У кінці під'їзної алеї виднівся будинок: двоповерховий, побудований з черепашнику, з червоним черепичним дахом, зеленими віконницями і навислим балконом. Вікна закриті жалюзі. Нікого не було видно на вимощеному зеленою плиткою

патію. Я вирішив пройтися, навіть не намагаючись відчинити важкі ворота, щоб заїхати всередину «бьюїком».

Ідучи бетонною доріжкою, на півдорозі побачив альтанку, сховану під виткою лозою. Біля неї в тіні сиділо навпочіпки троє китайців. Вони грали в кості. Гравці навіть не завдали собі клопоту глянути на мене, коли я зупинився, проходячи повз них — так само, як давно вже не завдавали собі клопоту доглядати сад. Це були брудні, тупі на вигляд чоловіки, які палили цигарки, скручені зі жовтого паперу — і їм було байдуже до всього на світі.

Я пішов далі.

За наступним вигином доріжки побачив басейн. Тут просто мусив бути плавальний басейн — однак не обов'язково саме такий. Води в ньому не було, і крізь облицювання дна пробивалися бур'яни. Його бетонні краї покрилися бурим засохлим мохом. Білий навіс, який свого часу виглядав, певно, просто шикарно, просів і жалібно зітхав од вітру.

Справа від будинку розташовувалися гаражі, їх двостулкові двері були зачинені. Якийсь чолов'яга в брудних фланелевих штанах, у тільнящі й кашкеті шофера сидів на металевій бочці, щось витісуючи з дерева. Він похмуро глянув на мене.

— Хтось є в будинку? — запитав я, знайшовши в кишені сигарету й запалюючи її.

Увесь цей час чоловік мовчав і нарешті зібрався зі силами, щоб відповісти:

— Не чіпай мене. Не бачиш — я зайнятий!

— Бачу, — зауважив я, випускаючи цівку диму прямо йому в обличчя. — Хотів би перекинутися з тобою кількома словами, коли звільнишся.

Він сплюнув просто у кадіб з торішніми пеларгоніями, які цьогоріч навіть не спромоглися пустити пагони, і продовжив своє діло. Для нього я знову став лише частиною занедбаного ландшафту.

Зрозумівши, що нічого цінного з нього не витягну — до того ж, було надто спекотно для будь-яких зусиль — я попрямував до будинку, піднявся широкими сходами і натиснув на дверний дзвінок.

Слабке деренчання прокотилося будинком, порушуючи його мертву тишу. Я зрозумів, що мені доведеться довгенько чекати, допоки хтось відізветься на мій дзвінок, однак очікувати був не схильний. Тепер я перебував у тіні, й лінива, неквапна атмосфера цього дому дивним чином заворожувала мене. Якщо я залишуся тут ще трохи, то також почну щось витісувати.

Двері нарешті відчинились, і якась істота, що віддалено нагадувала дворецького, оглянула мене так, як це зазвичай робить людина, котру щойно відірвали від пополуднього сну. Це був високий худий чолов'яга, сивий, зі впалими щоками та близько посадженими жовтавими очима. Одягнений у чорно-жовтий — «осиний» — жилет та чорні штани, які виглядали так, наче в них же й спали; ймовірно, так воно і було. Тип був без піджака, а манжети несвіжої сорочки аж просилися в пральню — але навіть їм це було ліньки.

— Ви щось хотіли? — сухо поспитав він, звівши брови.

— Хотів би бачити міс Кросбі.

Я помітив, що чолов'яга тримає у пальцях запалену сигарету, яку намагається прикрити рукою.

— Міс Кросбі зараз не приймає, — сказав він, силкуючись зачинити переді мною двері.

— Я — її давній друг. Мене вона прийме, — відповів я, підставляючи ногу під двері. — Мене звати Меллой. Скажіть це їй і простежте за реакцією. Б'юсь об заклад, що вона виставить вам шампанське!

— Міс Кросбі нездужає, — сказав тип безбарвним голосом — так, ніби грав нудну роль у нецікавій п'єсі. — Вона тепер нікого не приймає.

— Як міс Отіс із популярної пісеньки?*

Він не звернув жодної уваги на моє зауваження.

— Я перекажу їй, що ви заходили, — і знову спробував зачинити двері, не помітивши моєї ноги. І був здивований, відчувши, що двері не зачиняються.

— А хто її доглядає? — запитав я, посміхнувшись.

Спантеличений вираз перекосив його обличчя. Життя його віддавна було таким спокійним і тихим, що тепер він не готовий був упоратись із чимось непередбачуваним.

— Сестра Гарні.

— Тоді я хотів би поговорити із сестрою Гарні, — повідомив я йому, налягаючи плечем на двері.

Обмаль руху, забагато сну, паління і вчашання до винного погрібця знищили і натяк на м'язи, які, можливо, колись у нього й були. Під моїм натиском він піддався, мов гниле дерево перед бульдозером.

Я опинився у величезному холі, й просто переді мною були широкі гвинтові сходи, які вели у кімнати верхнього поверху. На сходах виднілася фігура в білому — це була доглядальниця.

— Гарзд, Бенскіне! — озвалася вона. — Я поговорю з ним.

Довгов'язий кістлявий тип з полегкістю ретирувався. Коротко й спантеличено глянувши на мене, він нечутно прослизнув холом і зник за дверима, закритими грубим сукном.

Доглядальниця повільно спускалася сходами, бо знала, що вона ефектна й на неї приємно дивитися. І я таки витріщився на неї. Вона й справді була медсестрою — але опереткового типу: з тих, від кого у чоло-

* Популярна в 1940-і роки пісня Елли Фітцджеральд «Міс Отіс шкодує», що починається так:

«Міс Отіс шкодує, що не може прийти на обід, мадам;
міс Отіс шкодує, що не може прийти на обід, бо її дещо затримало:
вчора ввечері вона заблукала на алеї закоханих, мадам;
Міс Отіс шкодує, що не може прийти на обід...»

віків щоразу, коли її бачать, підвищується температура. Блондинка, яскраво-червоні губи, блакитні очі — словом, відмінний екземпляр: симфонія вигинів і справжній вибух чуттєвості; хвилююча та повна вогню, гаряча, мов полум'я карбідної лампи. Якби вона доглядала мене, я б погодився бути прикутим до ліжка до кінця своїх днів.

Тепер вона стояла на відстані витягнутої руки, і я доклав чималих зусиль, аби не простягнути руку. Судячи з виразу її очей, вона помітила враження, що справила на мене, і подумки запитав себе, чи зацікавилася вона мною так само, як я нею. Довгі гнучкі пальці підправили кучерики, що вибилися з-під білої шапочки. Ретельно вищипані брови ледь вловимо здійнялися. Червоні губи склалися в посмішку. Зеленкувато-блакитні очі, обведені чорною тушшю, дивилися пильно й вичікувально.

— Я мав надію зустрітися з міс Кросбі, — сказав я. — Чув, що вона нездужає.

— Це справді так. Боюся, що зараз вона не спроможна приймати відвідувачів.

Від її глибокого контральто усе в мені завібрувало.

— Прикро, — зауважив я, швидко оглядаючи її ноги. Бетті Грейбл*, можливо, мала кращі — але ненабагато. — Щойно приїхав до міста. Я — її давній друг. І гадки не мав, що вона хворіє.

— Міс Кросбі нездужає вже кілька місяців.

* Елізабет Рут «Бетті» Грейбл (1916—1973) — американська актриса, танцівниця і співачка. Знамените фото «Бетті» в купальному костюмі принесло їй в роки Другої світової війни славу однієї з найчарівніших дівчат того часу. Згодом цей знімок журнал Life заніс до списку «100 фотографій, що змінили світ». У Голлівуді Грейбл була відома насамперед завдяки гарним ногам, які всіляко виділяли в безлічі різних фотосесій, що влаштувала актрисі студія 20th Century Fox; до того ж, ці ноги британська компанія Lloyd's of London застрахувала на 1 000 000 доларів. Як казала сама Грейбл: «У мого успіху є дві причини, і я стою на обох»).

У мене склалося враження, що для доглядальниці Гарні обговорення хвороби Морін Кросбі не видається захопливою темою. Можливо, мені так лише здалося. Я міг і помилятися, однак навряд чи.

— Сподіваюся, нічого серйозного?

— Нічого. Просто їй потрібні відпочинок та спокій.

Якби я продовжував у тому ж дусі, вона б відверто почала позіхати.

— Здається, тут достатньо спокійно, — зауважив я, посміхнувшись. — І аж занадто спокійно для вас, еге ж?

Саме на це вона й чекала. Видно було, що дівчина готова хоч зараз розсипати волосся по плечах.

— Спокійно? Та краще б мене вже поховали у гробниці Тутанхамона! — вигукнула, але згадавши, що вона — сестра милосердя в кращих традиціях Флоренс Найтінгейл*, проявила достатньо співчуття, почервонівши.

— Мені не слід було це казати, чи не так? Це звучить грубувато.

— Вам нема потреби маніритися зі мною, — запевнив її. — Я хлопець без комплексів і не відмовився б від подвійного віскі зі содовою.

— Що ж, чудово! — в її очах був виклик, у моїх вона прочитала відповідь.

Раптом дівчина хихикнула.

— Якщо у вас не намічається нічого кращого...

— Як каже один мій хороший приятель: «А що може бути краще?»

Вищипані брови зметнулися догори.

— Гадаю, я могла б йому це розтлумачити — якщо б він справді хотів це знати.

— То скажіть мені!

* Флоренс Найтінгейл (1820—1910) — англійська медсестра, організатор і керівник загону санітарок під час Кримської війни 1853—1856 років.

— Можливо, колись і скажу. Якщо хочете випити, то ходімо зі мною. Я знаю, де сховане віскі.

Я пройшов за нею у велику кімнату поруч із холлом. Ідучи, вона злегка похитувала стегнами, що перекочувалися під строгою білою уніформою, як бейсбольні м'ячі. Я міг би отак іти за нею цілісінький день.

— Сідайте, — сказала вона, махнувши рукою у напрямку двометрового дивана. — Я змішаю вам віскі.

— Чудово, — сказав я, всідаючись на обкладений подушками диван. — Але лише за однієї умови. Я ніколи не п'ю сам — таке вже у мене правило.

— Я також, — озвалася вона.

Відтак я спостерігав, як вона виймала пляшку «Джонні Вокера»*, склянки та содову з антикварного буфета.

— Ми могли б покласти в питво льоду, але для цього треба кликати Бенскіна. Вважаю, ми прекрасно обійдемося й без Бенскіна, еге ж? — запитала вона, дивлячись на мене з-під довжелезних вій, гострих, мов списи.

— До біса з тим льодом, — зауважив я, — але не переборщіть із содовою. Вона спроможна зіпсувати найкраще віскі.

Дівчина налила у склянки по три дюйми віскі й по чайній ложці содової.

— Так добре?

— Чудово, — сказав я, нетерпляче простягаючи руку до свого віскі.

— Гадаю, тепер мушу назвати себе. Я — Вік Меллой, або для друзів — просто Вік. А всі гарні білявки автоматично стають моїми друзями.

Вона сіла, не завдавши собі клопоту обсмикнути халатик. У неї були прегарні коліна.

— Ви тут перший відвідувач за останніх п'ять місяців, — сказала вона. — Я вже почала, було, думати, що це якийсь прокляте місце.

* Відома марка шотландського віскі.

— Судячи з його вигляду, так воно і є. Чи не проясните ви мені ситуацію? Коли я навідувався сюди востаннє, це був доглянутий маєток, а не теперішня незаймана природа. Невже тепер його ніхто не доглядає?

Вона здвигнула плечима.

— Ну, ви знаєте, як це буває. Усім до всього байдуже.

— Чи справді Морін аж така хвора?

Дівчина закопилила губи.

— Послухайте-но, невже ми не можемо поговорити про щось інше? Я втомилася від Морін!

— Я також від неї не в захваті, — сказав їй, сьорбаючи своє віскі. Воно було таке міцне, що могло б викликати опіки навіть на шкірі бізона. — Але колись давно я її знав — і тому мені цікаво. То що насправді з нею таке?

Вона відкинула біляву голівку на спинку дивана і влила віскі у свою красиву, кремово-білу горлянку. Те, як дівчина пила, підказало мені, що вона в цьому — справжній професіонал.

— Я б не мала вам цього казати, — посміхнулася медсестра, — але якщо пообіцяєте нікому не розповідати...

— Нікому, — запевнив її.

— Вона наркоманка, і тепер у неї ломка — та це суворо конфіденційно.

— Що, настільки погано?

Вона стенула плечима.

— Справді, дуже погано.

— І поки кішка валяється в ліжку, мишки бешкетують, чи не так?

— Саме так. Ніхто навіть не підходить до цього маєтку. Потрібно чимало часу, поки хвора очунає. І поки вона мало не на стіну лізе й волає, мов навіжена — обслуга відпочиває. Нормально, чи не так?

— Звісно — вони справді тим часом можуть відпочити.

Дівчина допила віскі.

— Досить уже про Морін! Я й так проводжу з нею всі ночі й сита нею по горло.

— То у вас нічні чергування? Оце так халепа!

— Чому? — в її зеленкувато-блакитних очах промайнула тривога.

— Бо я саме подумав, що було б непогано запросити вас кудись увечері та дещо показати.

— Що саме показати?

— Для початку хоча б кілька гравюр.

Вона хихикнула.

— Якщо і є щось таке, що приваблює мене більше, ніж гравюра, то це серія гравюр!

Дівчина підвелась і пішла за пляшкою з віскі. Я спостерігав за її стегнами, як гончак за дичиною.

— Дозвольте мені освіжити напій, — продовжила вона. — Щось ви зовсім не п'єте!

— Та моє віскі і так достатньо свіже. Просто мені спадає на думку, що є дещо, приємніше за віскі.

— Справді? Я так і подумала, — вона хлюпнула собі ще віскі, цього разу навіть не змішавши зі содовою.

— А хто доглядає Морін удень? — запитав я, коли ми прямували до дивана.

— Сестра Флемінг, але вона вам не сподобається. Вона ненавидить чоловіків.

— Справді?

Дівчина всілася поруч зі мною — стегно до стегна.

— Вона не може нас почути?

— Узагалі-то мені на це начхати — але не може. Вона перебуває в лівому крилі будинку — ну, там, де гаражі. Коли Морін почала волати, її помістили туди.

Саме це я й хотів дізнатися.

— До біса чоловіконенависниць, — мовив, пригортаючи її до себе.

Дівчина нахилилася до мене.

— А ви часом не чоловіконенависниця?

— Це залежить від чоловіка.

Тепер її обличчя було так близько, що я торкнувся губами скроні. Здається, це їй сподобалося.

— То як вам цей чоловік?

— Поки що непогано!

Я забрав у неї віскі, поставивши склянку на підлогу.

— Ось так буде по-моєму.

— Шкода віскі.

— Зможете допити його зовсім скоро.

— Справді?

Вона пригорнулася до мене, уп'явшись губами в мої. Отак ми сиділи якийсь час. Раптом дівчина відірвалася від мене й підвелася. На мить я навіть подумав, що вона — з тих, хто далі поцілунків не йде, але помилився. Дівчина підійшла до дверей і замкнула кімнату на ключ. Потім повернулася і знову сіла поруч.

III

Я припаркував свій «бьюїк» біля адміністративної будівлі штату — на розі Центральної та Фельдман-авеню — і піднявся сходами, поринувши у світ бланків, безлюдних коридорів та зморшкуватих, невизначеного віку клерків, які з нетерпінням чекали на реєстрацію чергового мерця.

Відділ реєстрації народжень і смертей був на першому поверсі. Заповнивши бланк, я простягнув його у віконце червонопикому клеркові, котрий поставив на ньому штамп, узяв у мене гроші й махнув рукою в напрямку одного зі стелажів.

— Подивіться самі, містере Меллой, — сказав він. — Шоста папка праворуч.

Я подякував.

— Як ваші справи? — поцікавився він, перехилившись через стійку, готовий змарнувати і свій час, і мій. — Давненько вас не бачив!

— А й справді! — погодився з ним. — справи йдуть добре. А у вас? Люди вмирають так само?

— І так само народжуються. Й одне кладе край іншому.

— Таке життя.

Більше я нічого не спроможний був сказати — надто втомився. Недовге побачення з міс Гарні геть мене виснажило. Я підійшов до стелажів. Папка «С» важила, здавалося, тонну, тож я ледь доніс її до стола. І в цьому була винна знову ж таки міс Гарні. Я втомлено перегортав сторінки й невдовзі натрапив на свідоцтво про смерть Дженет Кросбі. Витягнув із папки поживклий конверт, підписаний олівцем. Міс Кросбі померла від ендокардиту 25-річною, і сталося це 15 травня 1948 року. Свідоцтво підписав лікар Бьюлі. Я записав його прізвище, а потім перегорнув ще з дюжину сторінок назад, поки не віднайшов свідоцтво про смерть Макдональда Кросбі. Той помер від ураження мозку, спричиненого пострілом з вогнепальної зброї. Підписали свідоцтво лікар Дж. Зальцер та коронер Франклін Лессвейз. Я занотував і це, та, полишивши папку на столі, підійшов до клерка, який з лінивим інтересом спостерігав за мною.

— Вам хтось поставить цю папку на місце? — запитав я, перегнувшись через стійку. — Щось я не такий міцний, як гадав.

— Нехай це вас не турбує, містере Меллой!

— І ще одне: хто такий доктор Джон Бьюлі та де він мешкає?

— У нього крихітна квартирка на Скайлайн-авеню, — повідомив мені клерк. — Але якщо вам потрібний хороший лікар, не ходіть до нього.

— Чому?